

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethicæ Doctrinæ Elementa, Et Enarratio Libri quinti
Ethicorum**

Melanchthon, Philipp

Witebergæ, 1583

VD16 ZV 20638

De Prima Qvæstione. An iurare sit prohibitum, cum in Matthæo expresse
dicatur: Ego autem dico vobis, prorsus non iurate.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56560](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56560)

Iuramentum est asseueratio de re possibili & licita, sacræ rei attestatio confirmata. Obscurius est cum dicimus, esse asseuerationem cum inuocatione ipsius Dei, vt sit testis & vindex. Quia sic fit confirmatio dicti, videlicet inuocatione Dei, vt sit testis & vindex. Obscurius etiam dicitur, cum nominat rem sacram.

Hec de definitione breuiter dicta sunt. Nunc addendæ sunt explicationes sequentium quaestionum.

- I. *An iurare sit prohibitum aut concessum.*
- II. *De quibus rebus iurari possit.*
- III. *Quæ iuramenta sint irrita, & non sint iuramenta.*
- III. *De iuramento quod vi seu metu coacti facimus.*
- V. *Quomodo sit iurandum.*
- VI. *Quis possit iurare.*
- VII. *Quæ sit interpretatio non sophistica iuramenti.*

DE PRIMA QUESTIONE.

An iurare sit prohibitum, cum in Matthæo expresse dicatur: Ego autem dico vobis, prorsus non iurate.

Hac quaestione Anabaptistæ multi turbantur
Polis

Politica vincula in ciuitatibus. Sciendum est igitur sine vlla dubitatione, verum iurare esse opus suo genere bonum, & à Deo ordinatum & concessum. Quia lex Dei Deuterono. 6. expresse inquit: Per nomen eius iurabis. Et ad Heb. 6. Omnis controuersia finis est iusiurandum. Et praeceptuum vinculum est politici ordinis.

Constat autem Politicum ordinem à Deo institutum & approbatum esse. Non dubium est igitur & iusiurandum approbari. Et Paulus magna exaggeratione iurat Roman 7. Veritatem dico in Christo Iesu, &c.

Quomodo igitur dictum in Matthaeo leniendum est? Respondeo: Rectè institutis, & intelligentibus discrimen Legis & Euangelij ac politici ordinis, facilis est explicatio. Totum illud caput loquitur non de politico ordine, sed de legis interpretatione, quae singulorum corda arguit, Vt non tollit Politicam defensionem, cum inquit: Non resiste malo. Nequaquam. n. hic constituit Politiam, sed singulorum corda arguit, sicut antea dixit: Qui concupiscit alterius uxorem, est mæchus. Ita hic læsi, praesertim iniuste, incenduntur cupiditate vindictæ & ira, & dolore ardentibus mouent imperia, sicut Coriolanus intulit bellum patriæ, de quo dicit historia: οὐδὲ ἢ πάντα τ' ἀυθρόπινα ἐπικοσμῶσα χάρις ἐπὶ αὐτῷ τρόπος, ἀλλὰ αἰεὶ πικρὸς ἦν.

Iam Deus in interpretatione legis ostendit peccatum esse, non solum externam cædem, sed etiam illas flammæ odij & cupiditatis vindictæ temerè errantes. Quasi dicat: Non loquor iam de defensione Politica, cum poteris eam habere vram. Nunc tecum in iudicio Dei de tuo corde loquor, agnosce inordinata incendia cordis tui, quod fremit aduersus Deum, & inordinatè cupit deleat aduersarium.

Ita de Iuramento non prohibet Dominus iuramenta sancita lege Dei, vel ordine Politico. Quasi dicat. Vtaris ordine Politico cum opus est, nunc seorsim futilitatem cordis humani accuso, quod non considerat, quam formidabile vinculum sit iuramentum, & quantum malum sit Deo contumelia afficere, cum inuocatur, vt sit testis mendacij. Itaque multi facillè de qualibet re iurant, multi fingunt nouas formas iurandi, &c. Talia multa vitia Dominus simul taxat.

Restat igitur hoc, quod nequaquam prohibita sunt iuramenta, quæ non fiunt temerè sed cum magistratus & iudices postulant, aut alia necessitas. Quia textus perspicuè dicit: Omnis controuersie finis est iusiurandum. Et hoc iusiurandum delatum a magistratu vel iudicibus, Græci nominant ἑρκασίον.

Alij respondent hoc modo: Dictum in Mattheo tantum prohibet modos illicitos, Non per cælum,

cælum, Non per terram. Nam cum iuratio sit inuocatio Dei, vt sit testis & vindex, manifestum est alios modos illicitos esse, quia sunt mutationes creaturarum.

Secundo: Sin autem forma iurandi per creaturas excusatur tanquam sponsio, qua aliquid deponitur, vt, Veniam aut dabo tibi decem aureos. Hæc sponsio non potest fieri, nisi de rebus nostris, quas transferre possumus. Ideo non facienda est per cælum & per terram, nec per caput nostrum, quia hæc non possumus alteri tradere, & de nostris membris recte dicitur a *Philosopho* iuris, Nemo est dominus membrorum suorum, iuxta dictum, Non occidas. Nostra corpora membra sunt Dei, & vtendum est eis ordine à Deo instituto.

Maximè autem consideranda est particula: Sit sermo vester, Est, est, Non, non. Vbi mandatur, vt simus veraces, & sciamus Deum & postulare hanc virtutem à nobis, vt sciamus & ipsum veracem esse, credamus eius minis & promissionibus, ne fingamus in eo contradictorias voluntates.

Postea inquit: Quod amplius est, à malo est. Intellige, quod amplius est in iurantibus sine necessitate, sicut textus inquit: Quod superfluum est, id à malo est, id est, ab illa futilitate humana, non considerante magnitudinem iuramenti, quam futilitatem supra taxari dictum est.

SECUNDA QVÆSTIO.

De quibus rebus iurare liceat.

Respondeo: *Vsitata & vera regula est. Iuramentum nequaquam sit vinculum iniquitatis. Id est, nemo promittat se facturum esse opus lege divina prohibitum, & nequaquam faciat tale opus contra Dei prohibitum, etiam cum promisit: Peccatum promittens, & adderet peccatum peccato si faceret, ideo nequaquam faciendum est, ut Hypolytus cum iuravit Phædrus se facturum esse, illa postea petente incestam consuetudinem, rectè dixit, se non obligari iuramento, & nota sunt eius verba:*

Lingua iuravi, mentem iniuratum gero.

Hæc regula valet in omnibus iuramentis, que non possunt sine peccato præstari, id est, ubi iuramenti observatio ita præbet causam peccati, ut remoto eo vinculo, id peccatum non fieret, ut in voto cælibatus, & votis Monasticis. Talia iuramenta, quæ sine peccatis præstari non possunt, sunt illicita, & iudicantur esse irrita. Nam Deus invocandus est, ut sit testis & adiutor rei honestæ, non prohibitæ.

DE IVRAMENTO

quod metu coacti faci-

mus.

Si quis iurat hosti aut latroni, ut vitam redi-

mat